

Dvorkovič vs Sečin : Dva koncepta ruske energetske scene

Rosneftegas krije odgovor

str. 1

Hrvatska : Cene energenata zakonom u ruke regulatora (str.

E.ON prilagođava strategiju padu cena struje ... (str.

IZ SADRŽAJA:

- EK antidamping postupak protiv Kine 3
- Mađarska otkupljuje energetiku 3
- LNG najbrže rastuće gorivo 5
- Kuba gubi venecuelansku naftu ? 7
- IEA otvara strateške rezerve nafte? 8
- Gasprom gubi tržište u Rusiji 9
- Gubitak HEP-a10

Obračun EU – Gasprom (str 2)

TEMA:

MOSKVA – Vicepremijer Rusije, američki diplomac, Arkadij Dvorkovič objavio je 26.avgusta pismo koje je poslao predsedniku Vladimiru Putinu u kome se otvoreno protivi programu restrukturiranja elektroenergetske privrede te zemlje koji je pripremio njegov prethodnik u vladi i štićenik Putina, čelnik Rosnjefta Igor Sečin . Prema planu Sečina, državni holding Rosneftegas,

gde on ima položaj predsednika Uprave i koji kontroliše državno vlasništvo u Gaspromu i Rosnjeftu, treba da kupi udele u elektroenergetskim prenosnim kompanijama FSK i MRSK Holding, radi formiranja objedinjene prenosne nacionalne kompanije kontrolisane od strane Rosneftegasa. Suštinski kamen spoticanja je što Dvorkovič zagovara privatizaciju energetskeg sektora, a Sečin da on najpre dođe 100% pod kontrolu Rosneftegasa. Prema mišljenju Dvorkoviča, Sečin ov model nije u interesu države, jer se zapravo radi o privatizaciji državnih kompanija tako što se udeli koju pripadaju Ruskoj federaciji prebacuju u vlasništvo Rosneftegasa. **Vedomosti** su dan kasnije, 27.avgusta, objavile da bi Rosneftegas mogao kupiti Integrisane energetske sisteme (IES) od milijardera Viktora Vekselberga. Ta kompanija poseduje udele u četiri regionalna proizodača električne energije u Rusiji, a ranije je razmatrala stvaranje zajedničkog ulaganja sa Gaspromom za proizvodnju struje.

MOSKVA – Predsednik Putin dopunio je sa još dva svoja bliska saradnika komisiju čiji je zadatak da kontroliše krucijalni ekonomski sektor nafte i gasa. Putin je 31.avgusta potpisao dekret kojim je u ovu komisiju uključio ministra unutrašnjih poslova Vladimira Kolkoceva i direktora Spoljne obaveštajne službe Mihaila Fradkova. **The Wall Street Journal** piše 3.septembra da se radi o dva lica koja nisu sa liste vicepremijera Dvorkoviča, inače formalno predsednika ovog tela. Prema poslovnjaku, formiranje tog nadzornog tela je upravo ideja Igora Sečina.

Rosneftegas kontroliše državni udeo od 75,2% u Rosnjeftu i 10,7% udela u Gaspromu, a trenutno je predmet rasprava oko nagađanja da zapravo može biti iskorišćen da kupi državne energetske poslove koji su trebalo da budu privatizovani. Nagađa se da je s tim planom aktuelni predsednik Vladimir Putin postavio na poslednjoj sednici kao premijer u maju Sečin a za predsednika Rosneftegasa **Wall Street Journal** piše da Sečin zagovara tezu da Rosneftegas kupi sve državne energetske kompanije namenjene privatizaciji, dok je Dvorkovič da se one prodaju inostranim investitorima

BRISEL - Evropska komisija (EK) je objavila 4.septembra da će sprovesti istragu protiv ruskog Gasprom zbog moguće monopolističke prakse na tržištima gasa u srednjoj i istočnoj Evropi, prenose **agencije**. Komisija je saopštila da je zabrinuta mogućnošću da Gasprom "zloupotrebljava svoj dominantan tržišni položaj". Tim povodom **Vedomosti** u sredu pišu da je rusko ministarstvo energije u martu upozorilo na ovu mogućnost „zbog osetnih varijacija u (Gaspromovim) dugoročnim ugovorima o izvozu gasa, koji

nisu uvek rukovođeni objektivnim tržišnim uslovima". EK je saopštila da će istražiti da li ta kompanija ograničava a) slobodan protok gasa preko država članica, b) sprečava diverzifikaciju snabdevanja i c) nepošteno određuje cenu gasa. Istraga komisije će obuhvatiti aktivnosti Gasproma u Bugarskoj, Češkoj, Estoniji, Mađarskoj, Letoniji, Litvaniji, Poljskoj i Slovačkoj. U slučaju da se utvrdi kršenje EU pravila o konkurenciji, Gasprom može biti kažnjen sa do 10% od godišnjih prihoda, odnosno sa 1,1 do 1,4 milijarde dolara, prenosi **RT**.

MOSKVA - Gasprom je reagovao zvaničnim saopštenjem 5.septembra da se strogo pridržava međunarodnog prava i nacionalne legislative u svim zemljama gde posluje. Gaspromove aktivnosti na EU tržištu u skladu su sa zakonskim standardima koji se primenjuju na proizvođače i izvoznike gasa, a to uključuje i mehanizme za formiranje cene. Očekujemo da istraga uzme u obzir naša prava i legitimne interese bazirane na međunarodnom i evropskom pravu", stoji u Gaspromovom saopštenju. **Itar Tass**

MOSKVA - Rusija je u četvrek apelovala da se Brisel uzdrži od donošenja „politički motivisanih odluka“ u vezi sa kompanijom Gasprom, saopštilo je Ministarstvo spoljnih poslova u Moskvi. "Nadamo se da će se Brisel uzdržati od politički motivisanih odluka kako ne bi nanio štetu davno dokazanoj saradnji Rusije i EU u oblasti energetike", navodi se u saopštenju. **RIA Novosti**

VARŠAVA – Poljska je prva reagovala pozdravljajući u sredu preko ministarstva finansija akciju Evropske komisije i izražavajući nadu da bi istraga mogla pomoći obaranju cene ruskog gasa u dugoročnim ugovorima Gasproma za kupcima. Poljska državna gasna kompanija PGNiG je u februaru tužila Gasprom arbitražnom sudu u Stokholmu, zbog cenovne formule iz ugovara potpisanog 1996, potseća **Reuters**.

BRISEL - Evropska komisija je pokrenula antidampinšku istragu protiv uvoznika fotonaponskih panela i komponenti iz Kine. Istragu je zatražilo udruženje ProSun koje tvrdi da se na evropsko tržište uvoze kineski paneli i komponente za ugradnju i prodaju ispod tržišne cene. Kina je u

2011. u EU izvezla FN panela i komponenti u vrednosti 21 mlrd. evra. Očekuje se da bi istraga mogla potrajati do 15 meseci, za koje vreme bi EU mogao na te kineske proizvode uvesti privremene antidampinške carine u trajanju 9 meseci, javlja britanski portal **Silobreaker**.

KIJEV - Ukrajinska Vlada zabranila je privatizaciju državne imovine u sektoru distribucije prirodnog gasa u toj zemlji, saopštila je Vlada Ukrajine. Imovina te vrste ne sme biti odvojena od kompanija za snabdevanje gasom, prenela je (22.avgusta) agencija **Itar-tass** saopštenje Vlade. Nešto ranije, ukrajinski parlament je usvojio zakon o reformama naftnog i gasnog sektora, prema kom je predloženo da Vlada reorganizuje državni holding Naftogas Ukrajina i da zabrani njegovu privatizaciju.

BUDIMPEŠTA - Mađarska država otkupiće poslove sa prirodnim gasom od nemačke kompanije E.ON u Mađarskoj. Vlada Viktora Orbana već je od ruskog Surguta otkupila 21% udela u mađarskoj naftno-gasnoj grupi Mol. "Otkupili smo od Rusa deonice Mola, od Francuza smo otkupili neka vodoprivredna preduzeća a svakog ćemo trena takođe otkupiti (mađarsku filijalu) E.ON od Nemaca", prenosi **MTI** izjavu premijera Orbana. Grupa Mol prodala je gasno poslovanje E.ON-u 2005. u transakciji vrednoj 2,2 milijarde evra, uključujući dug. E.ON Foldgaz Trade Zrt je najveći trgovac prirodnom gasom u Mađarskoj. Snabdeva sve mađarske distributere a indirektno i sva domaćinstva.

UGOVARANJA, INVESTICIJE, INOVACIJE

FRANKFURT - E.ON je ovih dana saopštio da planira da odgovori na konstantno kolebanje potrošnje električne energije u Evropi rezanjem operativnih troškova i mogućim dodatnim zatvaranjem elektrana, pošto je ranije bio najavio otpuštanje oko 11.000 radnika. Zarada od proizvodnje struje u toj najvećoj nemačkoj kompaniji takođe je pod stalnim pritiscima zbog intervencionizma finansijski ugroženih vlada sa juga Evropske unije na tržištu električne energije radi popunjavanja budžetskih praznina, kao i rastuće zavisnosti marži E.On-ovih konvencionalnih termoelektrana od pritiska obnovljivih izvora energije (OIE), prenosi *Wall*

Street Journal. U Nemačkoj je udeo OIE već zahvatio 20% ukupne potrošnje struje. E.ON je već najavio zatvaranje nekih „neprofitabilnih“ termoelektrana na gas na jugu Nemačke, kao i jedne TE na mazut u V.Britaniji. Najveći domaći konkrent RWE je ranije saopštio mogućnost zatvaranja nekih starijih TE na

ugalj zbog veoma niskih nivoa cena u Evropi. E.ON takođe najavljuje prenošenje poslova na narastajuća tržišta poput Brazila, Turske i Indije. E.On je nedavno povećao ipšak profitne ciljeve za 2012. na neto 4,1 do 4,5 milijardi evra – ali prvenstveno zahvaljujući dogovorenom sniženju cena Gaspromovog gasa.

PRAG – Češka rudarska grupa Czech Coal ponudila je domaćem energetsom kolosu ČEZ 14 do 16 milijardi kruna (813 mil.\$) za njenu termoelektranu Pocerdari (1.000 MW) i 10 milijardi kruna za TE Čvaletice (800 MW), preneo je 4.septembra dnevnik *Mlada Fronta Dnes*. ČEZ je stavio na prodaju ove dve elektrane na uglj, u sklopu plana zadovoljenja regulatornih direktiva EU i kako bi okončao dugogodišnji spor sa Czech Coal-om oko cene uglja za elektrane. Kompanija nudi još tri elektrane kupcima.

MOSKVA - E.On Russiasaopštio je da je procenio vrednost poslova isporuke gasa sa ruskim privatnim proizvođačem te sirovine Novatekom na 702 milijarde rubalja (22 mlrd.\$). E.On Russia je sredinom avgusta postigao dogovor o kupovini gasa od Novateka za potrebe svojih elektrana do 2027.godine, pošto je odlučio da ne produžava saradnju sa Gaspromom, prenosi *Reuters*. Novatek je istovremeno postigao dogovor sa finskim Fortumom o prodaji gasa za potrebe njegove elektrane, pa je sa ta dva posla obezbedio kupce za preko 180 milijardi kubika gasa godišnje do kraja 2027.godine što je tri puta više od trenutne godišnje proizvodnje ove ruske kompanije.

MOSKVA – Ruska naftna kompanija Rosnjeft sklopila je dogovor o prodaji prirodnog gasa filijali nemačkog energetskeg kolosa E.On u Rusiji u naredne tri godine. E.On Russia će ovaj gas koristiti za svoje termoelektrane u Rusiji, piše **Reuters**. Agencija potseća da Gasprom ima ekskluzivna prava na izvor ruskog gasa, ali je pod pritiskom rastuće konkurencije kod kuće, uključujući naftne koje imaju obavezu da smanje sagorevanje (kaptažnog) prirodnog gasa koji izbija prilikom proizvodnje nafte – koje sklapaju samostalne ugovore o prodaji gasa na ruskom tržištu. Rosnjeft proizvodi mesečno oko milijardu kubika gasa, a dogovorio je da E.On Russia ukupno od 2013. do 2015. kupi 4,65 mlrd.m3 gasa za potrebe snabdevanja strujom grada Surguta.

LONDON - Utečnjeni prirodni gas (LNG) trenutno je najbrže rastuće gorivo na globalnom nivou, a otkrića gasa na novim lokacijama , pre svega u istočnoj Africi i Australiji očekuje se da

će pogurati gas ispred uglja do 2030. godine, a kasnije zapretiti i nafti. Promet LNG-a u 2011. porastao je za gotovo 10%, a globalni output je premašio 240 miliona tona, sudeći prema podacima Međunarodne grupe LNG izvoznika. U fizički protrgovanim volumenima gas se već približio uglju s LNG transportima vrednim 250 do 260 milijardi dolara barela ekvivalenata nafte, čineći trećinu ukupno protrgovanog gasa. CEDIGAZ procenjuje da će LNG godišnje rasti po stopi od oko 6% između 2011. i 2020. Očekuje se da će do kraja ove

dekade Australija od Katara preuzeti primat najvećeg izvoznika LNG-a na svetu. **Energia.gr**

HJUSTON, OSLO – Norveška kompanija Robotic Drilling Systems, koja razvija opremu za bušenje nafte sposobnu da razmišlja bez pomoći čoveka, potpisala je ugovor o razmeni informacija sa američkom svemirskom agencijom NASA kako bi, u zamenu za svoja saznanja,

dobila iskustva koja je na planeti Mars prikupilo robotsko istraživačko vozilo Curiosity. Kompanija razvija futuristički projekat koji bi u budućnosti trebalo da omogući potpuno automatizovani proces bušenja nafte. rukovođen koordinatama dobijenim uz pomoć satelita - počev od postavljanja čeličnog tornja, preko bušenja izvora, do premeštanja na drugu lokaciju. Među kompanijama koje razvijaju tehnologiju koja treba da ukloni živu radnu snagu sa najopasnijih i vremenski najdužih procesa proizvodnje nafte su Apache, National Oilwell Varco i Statoil. Curiosity je dizajniran da prikuplja podatke i samostalno odlučuje o sledećem koraku na osnovu programiranog rezonovanja. Rukovođeni istom logikom, pomenute naftne kompanije razvijaju tehnologiju koja će proces bušenja učiniti ninteligentijim i sposobnim da odmah odgovori na uslove terena i okoline, poput ekstremnih temperatura i visokih pritisaka, prenosi

Bloomberg.

NAFTA

MOSKVA - Exxon Neftegas Ltd (ENL) probio je do sada najdublju naftnu bušotinu na svetu na naftnom polju Čajvo na poluostrvu Sahalin u Rusiji. Dubina probijenog izvora je 12.376 metara. Čelnik ENL-a Jamse Taylor rekao je da je šest od deset najdubljih naftnih bušotina na svetu, uključujući ovu, izvedeno u okviru projekta Sahalin 1 u Rusiji uz korišćenje tzv tehnologije "brzog bušenja" ExxonMobil-a. ***rt.com***

MOSKVA – Rusija je u avgustu proizvela rekordnih 10,38 miliona barela nafte na dan, što je nivo koji nije zabeležen od raspada Sovjetskog saveza do danas, prenosi ***Reuters*** saopštenje koje je 2.septemb ra objavljeno na sajtu ministarstva energije u Moskvi.

RIJAD - Saudijska Arabiija bi u ovoj godini trebalo da ostvari petro-berbu od blizu 335 milijardi dolara, pokazuje procena najveće banke ove naftom bogate monarhije. Time će biti oboren dosadašnji rekord u zaradi na izvozu nafte od 317 mlrd.\$ iz prošle, 2011.godine, zahvaljujući prosečnoj ceni barela od rekordnih 108\$ i povećanju proizvodnje u ovoj godini za 1,1 milion barela na dan, na 9,3 mbd. ***Emirates 24/7 Business***

KARAKAS – Kuba će prva izgubiti preferencijalne uslove po kojima dobija naftu od Venecuele od januara iduće godine ako opozicioni kandidat Enrike Kapriles Radonski dobije 7.oktobra na nacionalnim izborima, prenosi **Argus** informaciju dobijenu od autora plana za prvih 100 dana buduće nove vlade. Kuba trenutno dobija oko 102.000 barela nafte na dan od državne venezuelanske kompanije PdV, što u celini pokriva uslugama svojih doktora, sportskih trenera, vojnih i bezbedonosnih eksperata vezanih za sva ministarstva vlade u Karakasu. Prema računici opozicije, PdV tako gubi godišnje 3,7 milijardi dolara koje bi dobila prodajom te nafte na tržištu. Nafta namenjena Kubi će odmah biti preusmerena na slobodno tržište, a prihodima će se servisirati dugovanja PdV od preko sedam milijardi dolara, rekli su savetnici Kaprilesa Radonskog.

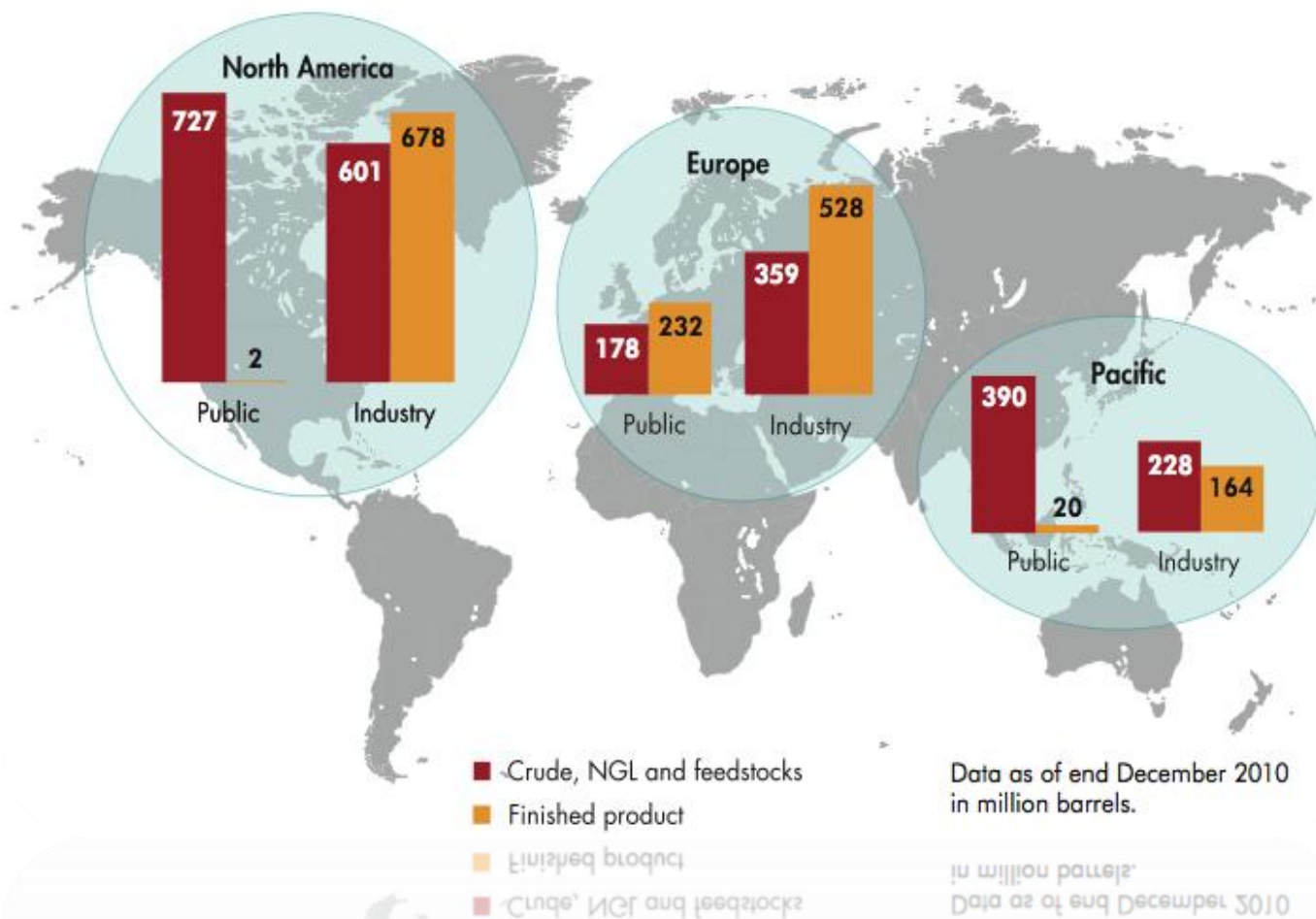

VAŠINGTON – Administracija Baraka Obame odlučio je posle praznika rada u SAD dali da izbaci iz strateških rezervi naftu na tržište kako bi zaustavila rast cena goriva i neutralisala negativne efekte izazvane sankcijama protiv Irana, saznaje **Reuters**. Pozivajući se na upućeni izvor, agencija navodi da predsednik SAD trenutno razmatra tu staru opciju koju su Vašington i evropske države imale u vidu i minulog proleća, ali su odustale sa padom cena nafte. Američke strateške rezerve nafte iznose 727 miliona barela dovoljno za pokrivanje potrošnje u 37 dana.

PARIZ – Međunarodna agencija za energiju (IEA) sklona je da odobri oslobađanje strateških rezervi nafte i ne protivi se više takvom planu SAD, objavio je (25.avgusta) naftni časopis **Petroleum Economist**. Pozivajući se na neimenovane izvore, magazin navodi da bi oslobađanje nafte, moguće već u septembru, moglo biti jednako ili veće od lanjske injekcije od 60 miliona barela na tržište.

IEA MEMBER COUNTRIES' OIL STOCKS

PRIRODNI GAS

MOSKVA – Rusko Ministarstvo privrednog razvoja upozorava da bi Gazprom mogao u budućnosti da izgubi vodeću poziciju na domaćem i stranom tržištu. Traži od državnog kolosa da neodložno aktivira neke od svojih velikih investicionih projekata, jer se strahuje da bi jeftiniji američki gas iz škrljaca mogao stići do evropskog tržišta. Veliki američki izvozni terminali počće s radom 2016. godine, kada se može očekivati prvi značajniji izvoz američkog gasa u Evropu, što će verovatno primorati Gazprom na snižavanje cena. S druge strane, na ruskom tržištu udeo nezavisnih privatnih gasnih firmi poput Novateka porastao je na 25% i dalje rastei, javlja u utorak *Voice of Russia*.

MOSKVA – Neto profit Gazproma u prvom kvartalu ove godine umanjen je 24% na godišnjem nivou, zbog pada prodaja i cenovnih nagodbi sa nekim evropskim klijentima, saopšteno je u četvrtak iz kompanije. U saopštenju se navodi da je Gazprom pristao da vrati „preplaćena“ sredstva nekim od najvećih evropskih klijenata, što je u celini premašilo 78 milijardi rubalja (2,4 mlrd.\$) u prva tri meseca ove godine. *Reuters*

ANKARA – Visoki predstavnici Turske, Turkmenistana, Azerbejdžana i Evropske unije razgovarali su u ponedeljak, 3.septembra o ulasku Turkmenistana u 7 milijardi dolara vredan projekat gasovoda TANAP, kojim azerbejdžanski gas treba da bude transportovan do Turske, a odatle do Evrope, prenosi dnevnik Hurriyet. Turska i Azerbejdžan su u junu potpisali dogovor o projektu gasovoda Trans-Anatolia (TANAP), ali je turski ministar energije Taner Yildiz rekao

posle sastanka da bi njegova zemlja mogla tim putem da kupuje i turkmenistanski gas. Turkmenistan se smatra vlasnikom četvrtih po veličini rezervi prirodnog gasa na svetu. TANAP je planiran da krene kapacitetom od 16 milijardi kubika godišnje, uz maksimum od 60 mlrd.m³, što ne bi mogao da ostvari transportujući samo azerbejdžanski gas.

REGION

ZAGREB – Novi zakon o energiji, kojim se Hrvatska usklađuje sa zakonodavstvom EU, koji je pripremila Vlada Hrvatske, a koji bi uskoro trebalo da bude razmatran, predviđa da Vlada više neće moći da utiče “na poskupljenje energenata – struje, gasa, tople vode i ostalog”. Riječki **Novi list** piše da će jedini regulator na tržištu energenata biti Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA). Predsednik Saveza udruženja za zaštitu potrošača Nenad Kurtović smatra da HERA neće moći da se suprotstavi rastu cena energenata. On je podsetio da Hrvatsku ulaskom u EU čeka i uvođenje dodatnih akciza na električnu energiju i gas, što će dodatno poskupjeti cijene ovih usluga.

ZAGREB - Hrvatska će zbog pritiska Evropske komisije morati da menja neke delove svog zakonodavstva i pre nego što je planirala, a to će olakšati i pojeftiniti uvoz naftnih derivata. Uvoznici naftnih derivata dužni su, prema sadašnjem zakonodavstvu, da ih pre puštanja na maloprodajno tržište skladište u Hrvatskoj, što znači da gorivo ne može direktno iz cisterni na benzinske pumpe. Vlada je planirala da ukine ta pravila od početka jula sledeće godine kad Hrvatska postane članica EU, ali će morati to da uradi nešto ranije jer uvoznici iz zemlja EU nisu želeli da čekaju još godinu dana, pa su se žalili

Komisiji. Prema informacijama iz Vlade na ukidanju takvih pravila najviše su insistirali Slovenci odnosno njihova firma Petrol. Rezultat će biti izmena Uredbe o uslovima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inostranstvom koja propisuje skladištenje naftnih derivata kod uvoza. To su portalu **Energetika-net** potvrdili i u Evropskoj komisiji i u Vladi.

ZAGREB - HEP grupa završila je prvo ovogodišnje polugodište s konsolidiranim gubitkom (posle oporezivanja) od 315,5 miliona kuna (oko 42 mil.€), dok je u istom razdoblju prošle godine imala neto dobit od 543,7 milijuna kuna (72,5 mil.€), prenosi **Energetika-net**. Hrvatska državna elektroenergetska u finansijskom izveštaju navodi da su troškovi poslovanja grupe u prvom polugodištu u odnosu na isto razdoblje lani veći za 975,7 milijuna kuna, tj. 17%. Kompanija navodi da su troškovi proizvodnje i nabave električne energije porasli za 1,14 milijarde kuna, ili za 42,7% jer je nastavljeno nepovoljno hidrološko razdoblje pa je manja proizvodnja električne energije u hidroelektranama morala biti nadomeštena većim uvozom i proizvodnjom u termoelektranama.

ZAGREB - Naftna kompanija Ina podnela je u ponedjeljak obvezujuću ponudu za kupovinu 63 OMV-ovih benzinskih stanica u Hrvatskoj i 23 u BiH, potvrđeno je portalu Energetika-net iz Ine. Ina u Bosni i Hercegovini preko kompanija Energopetrol i Holdina ima ukupno 45 benzinskih stanica. Do sada su tri igrača predala obavezujuće ponude za kupovinu OMV-ovih pumpi, čija vrednost se prema nekim procenama penje na 150 miliona evra. To su ruski Gaspromnjeft, Ina, a navodno i kuvajtski Q8, dok su slovenački Petrol i Crodux plin odustali od učešća u tenderu. Četvrtak je zadnji dan za podnošenje ponuda pa se očekuje da će pristići i ponuda od Zarubežnjefta.

LJUBLJANA - Kada je krajem jula slovenačka vlada objavila tender za prodaju većinskog udela u barem tri velike firme, pojavile su se informacije da Petrol preuzima ruski gasni gigant Gasprom. Izvori ljubljanskog časopisa *Finance* tvrde da za sada od toga neće biti ništa jer Rusi čekaju. Za sada nije poznato koliki udeo Petrola bi država prodala, odnosno bi li zadržala četvrtinski udeo u naftnoj kompaniji. Poznato je da su ostali vlasnici ranije počeli da formiraju prodajni konzorcijum, koja sada već čini 18,3% temeljnog kapitala. Uz Istrabenz, koji je već započeo prodaju, tu su NKBM, NLB, Hypo, Unicredit banka i Gorenjska banka. *Finance* navodi da iz Gasproma nisu komentarisali temu. Prema neslužbenim informacijama, Gasprom se za Petrol zainteresovao još 2007., kad je deonice Petrola preuzimao Istrabenz. Gasprom je bio u igri za otkup OMV-a u Hrvatskoj i BiH, ali izvori u naftnoj industriji kažu da se povukao pred ruskom Zarubežnjeftom. Prema informacijama *Finacea*, drugih zainteresovanih kupaca nema, najviše zato što su makroekonomske prognoze za regijon slabe pa bi prodaja imala smisla samo za velike, dugoročne strateške kupce.